

Arbetarna betalar

REDAN NÄR IF METALLS centrala avtal, som i praktiken innebär att 20-procentiga lönesänkningar blir möjliga, presenterades i förra veckan befarade många att en kapplöpning mot botten kunde inledas. Den farhågan är särskilt relevant med tanke på att löneökningarna inom industrin länge satt märke för löneökningar i övriga branscher. Att de höjt sina löner i samma takt som den konkurrensutsatta exportindustrin är ju grunden för den solidariska lönepolitiken.

När nu Älmhults kommunalråd Elizabeth Petola som ett direkt svar på Metalls avtal kräver frysta löner för kommunens 1 500 anställda och förtroendevalda är det alltså väntat. Den nedåtgående lönespiralen är här. Visserligen har hennes utspel väckt ännu kraftigare kritik än Metalls uppgörelse, till och med statsministern uttalar rädsla för att sådant ju riskerar att hämma konsumtionen, men det måste ändå ses som en logisk konsekvens av den boll Metall satt i rullning.

NU ÄR DET VISSERLIGEN skillnad på offentligt och privat anställda. Kommunal serviceverksamhet till medborgarna kan aldrig tillåtas att gå omkull. Petola hänvisar till kommunens kärva ekonomiska läge och ser frysta löner som ett alternativ till uppsägningar för att kunna klara kommunens åtaganden enligt lag. Hon hävdar att en skattehöjning är omöjlig att genomföra tillräckligt snabbt – men det är inget hållbart svar. Om inte inkomsterna räcker finns ju två alternativ både till lönesänkningar och besparingar: Kommunala skattehöjningar eller ekonomiskt stöd från staten. Det senare vore det mest rimliga.

Både Metalls uppgörelse och Älmhults utspel måste ses i ljuset av hur regeringens katastrofala

arbetsmarknadspolitik målat in dem i ett hörn. A-kasseersättningen har gjorts så orimligt låg att arbetslöshet är ett skräckscenari för många löntagare. Lägg till detta att arbetslösa inte omfattas av jobbskatteavdraget, att möjligheten att stämpla på deltid förkortats samt att hundratusentals människor inte längre är medlemmar i a-kassan till följd av regeringens chockhöjning av avgifterna.

ETT TUNGT ANSVAR faller på regeringen. I en tid av djup ekonomisk kris och kraftigt stigande arbetslöshet är det ännu orimligare att hänvisa till låga ersättningsnivåer som piska för att förmå arbetsökande att söka ännu mer aktivt. A-kassenivåerna måste upp! Staten kan dessutom göra enorma insatser för att motverka en stigande arbetslöshet. Den har, inte minst efter utförsäljningen av statliga bolag, utrymme att föra en aktiv stimulanspolitik som dessutom kan påskynda den nödvändiga klimatomställningen.

Och vad finns det för garantier för att detta faktiskt räddar jobben? Varselvågen är långt ifrån över.

Visst kan överenskommelser om att dela på jobben i stället för att skära ned vara lösningar som gillas även från vänster. Men då krävs en klassmedvetenhet i kombination med jobbgaranti.

I förra veckan gjorde *Svenska Dagbladet* en sammanställning som visade att samma företagsledning som hyllar Metalls reträttavtal inte själva är redo att sänka sina löner. Exemplet på lönehöjningar och bonusar i mångmiljonklassen är som bekant många. Inte heller tjänstemännen är beredda att göra eftergifter.

Varför inte vända på frågan: Bör arbetarna ens vara med om att betala den kris som andra skapat?

RB

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.